	Onderwerp	:Handelen bij Veilig Slapen in de kinderopvang
	Uitgiftedatum	:01-02-2026
	Evaluatie datum	:01-10-2026
	Beheerder	:Directeur Kinderopvang

Inleiding

Ons beleid ter voorkoming van wiegendood, ofwel Sudden Unexpected Death in Infancy (SUDI), komt in Nederland relatief weinig voor. Jarenlang was het aantal gemiddeld 25 per jaar, dat zijn 2 baby's per maand. De laatste jaren is dit toegenomen naar gemiddeld 38 per jaar. Dit komt zowel in kinderdagverblijven als bij gastouders voor, en de kans dat het daar gebeurt is zelfs iets groter dan thuis.

Rondom wiegendood zijn nog veel vragen onbeantwoord. Maar wel bekend is welke maatregelen en adviezen helpen om het risico tot het uiterste te beperken.

Deze handelwijze beschrijft het beleid ter voorkoming van wiegendood **voor kinderen tot 2 jaar** met als basis de 4 belangrijkste slaapadviezen 'De 4 van Veilig Slapen in de Kinderopvang'.

Deze handelwijze is onderdeel van het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid en is opgesteld door Delta-kinderopvang, om de veiligheid en gezondheid van de kinderen zoveel mogelijk te waarborgen, wanneer kinderen overdag slapen. Aangezien de kinderen tijdens de opvang, in ieder geval tot een leeftijd van anderhalf/twee jaar, dagelijks slapen, is het belangrijk dat hiervoor duidelijke regels en richtlijnen zijn opgesteld.

De richtlijnen zijn gebaseerd op 'De 4 van Veilig slapen in de kinderopvang' en op de landelijke richtlijn Preventie Wiegendood. De adviezen worden breed gedragen door o.a. consultatiebureaus, kraamzorg en kinderartsen. Dit protocol is onderdeel van ons Veiligheids- en Gezondheidsbeleid.

[Adviseer De 4 van Veilig Slapen | VeiligheidNL](#)

Veilig slapen beschouwen we bij Delta-kinderopvang als een risicovolle handeling. Hierbij wordt uiterste zorgvuldigheid verwacht in het handelen en in het melden van gevaarlijke situaties. Pedagogisch medewerkers melden te allen tijde bijzondere en afwijkende situaties. Deze handelwijze wordt regelmatig en op willekeurige momenten getoetst door leidinggevend en onderling door collega's. De checkvraag die collega's stellen aan degene die de kinderen op bed heeft gelegd, luidt: **"Heb jij alle stappen goed doorlopen?"** Deze vraag wordt algemeen geaccepteerd en dagelijks gesteld.

Achtergrond informatie: Wiegendood / SUDI

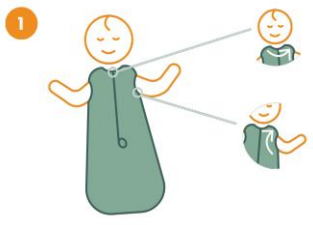

Wiegendood is het plotseling en onverwacht overlijden van een kind jonger dan twee jaar tijdens de slaaperiode, waarbij geen ziekte, ongeval of misdrijf als doodsoorzaak kan worden vastgesteld. Internationaal komt dit overeen met SUDI. De oorzaak is vaak een combinatie van uitwendige (veelal beïnvloedbare) en inwendige factoren.

Bekende uitwendige factoren: slapen in buikligging; luchtweginfectie/verkoudheid; passief roken; warmtestuwing; rebreathing; uitwendige adembelemmering; sederende medicatie; vermoeidheid.

Bekende inwendige factoren: laag geboortegewicht; luchtweginfectie/verkoudheid; stress.

Delta-kinderopvang neemt preventieve maatregelen rond deze factoren en wijkt alleen af na zorgvuldige afweging en met schriftelijke toestemming.

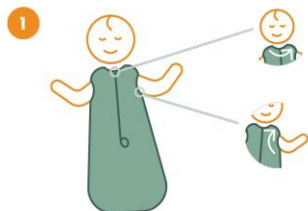
Handelswijze op de groep, De 4 van Veilig Slapen in de kinderopvang (0 tot 18 maanden)

We gebruiken een SLAAPZAK die past	We leggen baby's op de RUG te slapen	We leggen baby's in een VEILIG BEDJE	We houden VOLDOENDE TOEZICHT
			

	Onderwerp	:Handelen bij Veilig Slapen in de kinderopvang
	Uitgiftedatum	:01-02-2026
	Evaluatie datum	:01-10-2026
	Beheerder	:Directeur Kinderopvang

SLAAPZAK

Als wij een baby in bed leggen, dan leggen wij de baby in een slaapzak

Een slaapzak is het meest veilige beddengoed. Extra beddengoed (laken en deken) is niet nodig en gebruiken we dus niet standaard. In een slaapzak blijft het gezicht van de baby vrij, waardoor het altijd goed kan ademen.

Wat is een veilige slaapzak?

Niet te warm: de temperatuur in de slaapkamer is bepalend voor het type (met of zonder mouwen) en de dikte van de slaapzak. Met de bovenkant van de vingers, voelen we aan de achterzijde van het nekje. Zolang het nekje van een baby in bed prettig (= lauw) aanvoelt, heeft de baby het aangenaam.

Niet te groot: de armsgaten en de halsopening moeten goed aansluiten, zodat een baby niet met het hoofdje of de armen in de slaapzak terecht kan komen.

Sluit met een rits: niet met knopen of drukkers. De sluiting van de rits zit ter hoogte van de onderbeentjes. Dit voorkomt dat de grootte van de halsopening kan variëren of een baby de sluiting kan openen.

Armen kunnen vrij bewegen: de armen van de baby zitten niet opgesloten in de slaapzak. Ook als de slaapzak mouwen heeft, is het belangrijk dat de armen vrij kunnen bewegen. De mouwen mogen bijvoorbeeld niet vast geritst worden aan de slaapzak of in een gedwongen stand omhoog staan.

Een door ouders zelf meegebrachte slaapzak wordt alleen gebruikt wanneer deze voldoet aan de vier gestelde voorwaarden. Voldoet de slaapzak hier niet aan, dan informeren wij de ouders hierover en gebruiken wij tijdelijk een passende slaapzak van de opvang, totdat ouders zelf een geschikte slaapzak hebben meegebracht.

Deze afspraken worden voorafgaand aan de start van de opvang besproken tijdens het intakegesprek.

Geen mutsje in bed

Baby's krijgen binnen geen mutsje op, dat is niet nodig en zelfs gevaarlijk. Het hoofd is namelijk heel belangrijk voor de warmteregulatie.

Uitzondering: stevig instoppen met een strakgespannen laken

In sommige situaties mag een baby in een slaapzak strak ingestopt worden met een laken. Belangrijk hierbij is dat het laken groot genoeg is om stevig ingestopt te worden en dat het bedje laag opgemaakt wordt, dus met de voetjes bijna bij het voeteneind.

Deze uitzondering maken we voor:

- Baby's die aanstalten maken om te gaan omdraaien van rug naar buik, maar nog niet in staat zijn om zelf terug te draaien. Het strakke laken zorgt ervoor dat de baby langer veilig op de rug blijft liggen.
- Baby's die erg veel huilen en/of onrustig zijn en daardoor slecht slapen. Het strakke laken draagt eraan bij dat de baby rustig wordt.

Is een baby bij het slapen gewend aan een fopspeen?

Geef deze dan ook bij de opvang consequent voor het slapen, omdat veranderingen in routine het risico kunnen verhogen.

Gebruikt een baby medicijnen?

Controleer dan altijd of de medicijnen op naam van het betreffende kind staan. Een arts zal namelijk, wanneer het een baby betreft, geen medicijnen met slaapverwekkende bijwerking voorschrijven. Dit verhoogt namelijk de kans op wiegendood.

	Onderwerp	:Handelen bij Veilig Slapen in de kinderopvang
	Uitgiftedatum	:01-02-2026
	Evaluatie datum	:01-10-2026
	Beheerder	:Directeur Kinderopvang

RUG

Als wij een baby in bed leggen, dan leggen wij de baby op de rug

2

Rugligging is de veiligste slaaphouding voor een baby. Voor een baby die op de buik slaapt, is de kans op wiegendood wel vier tot vijf keer groter dan gemiddeld. Als een baby verkouden is zelfs nog iets meer. Ook een baby één enkele keer op de buik te slapen leggen, bijvoorbeeld omdat de baby alleen dan rustig wordt, is heel risicovol. Als een baby niet gewend is aan op de buik slapen is het risico namelijk nog veel hoger. Er zijn helaas diverse voorbeelden waarbij zo'n uitzondering fataal afliep.

Als een baby zelf naar de buik gedraaid is, leggen we de baby terug op de rug. Zodra een baby motorisch zo ontwikkeld is, dat het zelf vlot om kan draaien van rug naar buik en ook weer terug, is het niet langer nodig om de baby terug te draaien naar de rug. Gemiddeld zijn baby's met ongeveer vijf maanden in staat om zelf van rug naar buik en weer terug te draaien, maar sommigen zijn er pas met negen maanden aan toe.

Kritieke ontwikkelingsfase: eerste keer omdraaien van rug naar buik

In de fase waarin een baby probeert om voor de eerste keer om te draaien van rug naar buik, is er een sterk verhoogd risico op wiegendood. De keren daarna, als de baby het omdraaien nog niet goed beheerst en nog niet kan terugdraaien, geven ook een verhoogd risico. De baby kan met het gezichtje tegen het matras komen te liggen en daardoor niet goed ademen. Vaak komt deze kritieke fase in de ontwikkeling van de baby juist op het moment dat het nog maar net gestart is in de kinderopvang.

Belangrijke aandachtspunten in deze fase zijn:

- Wij informeren ouders direct als hun baby pogingen doet tot draaien naar de buik.
- Omgekeerd vragen wij de ouders actief of hun baby thuis al pogingen doet tot draaien naar de buik, zodat wij hierop voorbereid zijn.
- Wij leggen ouders uit waarom deze fase zo risicovol is. Daarnaast adviseren we ouders om hun baby overdag tijdens het spelen regelmatig even op de buik te leggen, terwijl de ouder erbij blijft. Dat is goed voor de motorisch ontwikkeling en het helpt bij het leren terugdraaien van buik naar rug.
- Bij een baby in deze ontwikkelingsfase nemen wij extra maatregelen wat betreft het stevig instoppen met een strakgespannen laken (zie advies 1) en frequenter toezicht (zie advies 4).
- Als een baby toch zelf naar de buik gedraaid is, leggen we de baby terug op de rug.

Matrasbeschermer met ventilerende toplaag (Aerosleep)

Delta Kinderopvang kiest ervoor gebruik te maken van een matrasbeschermer met ventilerende toplaag als aanvullende maatregel binnen een veilige slaapomgeving. Ook bij gebruik van deze matrasbeschermer wordt een baby altijd op de rug te slapen gelegd. Beweringen dat een baby kan blijven doorademen wanneer het op de buik draait, zijn niet wetenschappelijk bewezen. Het gebruik van dit product mag daarom nooit leiden tot afwijking van de reguliere afspraken rondom veilig slapen. Alle geldende maatregelen blijven onverkort van kracht, waaronder: rugligging, gebruik van een passende slaapzak, een leeg en veilig bedje en het houden van frequent toezicht.

De ventilerende toplaag wordt gebruikt totdat een kind zelfstandig en vlot van rug naar buik én terug kan draaien. De ontwikkelingsfase van het kind wordt actief afgestemd met ouders en zorgvuldig intern gedeeld, zodat alle betrokken medewerkers hiervan op de hoogte zijn.

	Onderwerp	:Handelen bij Veilig Slapen in de kinderopvang
	Uitgiftedatum	:01-02-2026
	Evaluatie datum	:01-10-2026
	Beheerder	:Directeur Kinderopvang

VEILIG BED

Als wij een baby in bed leggen, dan leggen wij de baby in een veilig bedje

Alle bedden (enkel of stapelbed) voldoen aan de wettelijke eisen . Dit geldt ook voor buitenbedden. Een wieg voldoet aan de Europese veiligheidsnorm EN 1130. 3 Een kinderwagenbak, een box of een hangmat is geen veilige slaappleaats.

Wat is een veilig bedje?

- Het bedje heeft een stevige horizontale bedbodem.
- Het matras is stevig en vlak en past goed in het bedje.
- De kinderwagen wordt niet gebruikt als standaard slaappleaats. Er is bij het gebruik van een kinderwagen direct **een uitgewerkt plan** om het kind zo snel mogelijk in een 'goedgekeurd' bed te laten wennen. Dit zelfde betreft ook het gebruik van de wieg. Er zal altijd gestreefd meten worden het kind in een bed te laten slapen.
- Een matrasbeschermer met ventilerende toplaag is toegestaan, maar ook hierop slaapt een baby altijd op de rug.
- Er worden nooit dekbedjes gebruikt en in principe ook geen lakens en dekens. Een baby slaapt in een slaapzak (zie advies 1)
- Er liggen geen kussenachtige materialen in het bed, zoals een kussen, een grote knuffel, hoofd- en zijwandbeschermers, babynestje, stabilisatorolletjes, zijligkussentjes of -wigjes, etc.
- Er liggen geen zeiltjes, tuigjes, koorden of voorwerpen van zacht plastic in het bedje.
- Beddengoed wordt door Delta-kinderopvang centraal ingekocht om kwaliteit van gebruikte materialen en gelijke handelswijze te waarborgen. Materiaal wordt regelmatig en door steekproef gecontroleerd door de inkoper bij Delta-kinderopvang
- De slaapkamers worden regelmatig gelucht.
- De temperatuur in de slaapkamer is bij voorkeur 15-20 graden. Bij hoge buitentemperaturen in de zomer is dat niet altijd haalbaar. *In dat geval kan de slaapkamer voordat de kinderen gaan slapen gekoeld worden met een airco of ventilator. Zie voor meer informatie het hitteprotocol: Kinderdagverblijven en scholen | RIVM*

Klein knuffeldoekje mag wel

Waar het bij knuffels om gaat, is de kans dat een kindje er met het gezichtje tegenaan komt te liggen en erin wegzakt. Dan wordt de neus en mond afgesloten en kan het niet goed ademen. Dat kan alleen bij grote, gevulde knuffels gebeuren. Een klein knuffeldoekje heeft alleen een stevig gevuld koppie en bestaat verder uit twee laagjes stof. Ook is het klein, waardoor het wel op het gezichtje van een baby kan komen te liggen, maar dit niet volledig kan afsluiten tot op het matras.

	Onderwerp	:Handelen bij Veilig Slapen in de kinderopvang
	Uitgiftedatum	:01-02-2026
	Evaluatie datum	:01-10-2026
	Beheerder	:Directeur Kinderopvang

VOLDOENDE TOEZICHT

Als wij een baby in bed leggen, dan houden wij voldoende toezicht

Regelmatig bij de slapende kinderen gaan kijken is een belangrijke beschermende maatregel om zo snel mogelijk een risicovolle situatie te signaleren.

Hoe zorgen wij voor voldoende toezicht?

- Wij gaan minimaal eens per 15 minuten ter controle langs alle kinderen.
- We kijken telkens als we een kindje naar bed brengen, ter controle ook even in de andere bedjes.
- We stellen de checkvraag aan een collega aan de collega die kinderen op bed heeft gelegd; **“Heb jij alle stappen goed doorlopen?”** wordt algemeen geaccepteerd door collega's onderling en dagelijks gesteld aan elkaar nadat we kinderen op bed hebben gelegd.
- Startende baby's houden we zoveel mogelijk extra in het oog. Er zijn aanwijzingen dat veranderingen in omstandigheden en routine bij (jonge) baby's stress en slaapverstoring veroorzaken. We controleren daarom de eerste weken vaker, minimaal eens per 10 minuten.
- We houden baby's die in de ontwikkelfase zitten, waarin ze bijna gaan omdraaien van rug naar buik en baby's die net voor de eerste keer zijn omgedraaid, extra goed in de gaten. We controleren in die fase vaker, minimaal eens per 10 minuten.
- Om startende jonge baby's extra in de gaten te kunnen houden, laten we een baby soms tijdelijk op de groep slapen in een veilig bedje of wiegje in een rustige hoek.
- Om ervoor te zorgen dat fysieke controles op de afgesproken momenten uitgevoerd worden, maken we gebruik van reminders, bijvoorbeeld een timer.
- Aanvullend op het fysieke toezicht, gebruiken we indien nodig een babyfoon. Situaties waarin een babyfoon nuttig is, is bijvoorbeeld tijdens het buiten spelen.

Slaapadvies kinderen van 2 tot 4 jaar

Vanaf de leeftijd van 2 jaar is het risico op wiegendood sterk verminderd. Toch blijft een veilige slaapomgeving ook in deze leeftijdsfase belangrijk. Kinderen zijn zelfredzamer en kunnen beter signaleren als zij zich niet prettig voelen, maar blijven afhankelijk van duidelijke afspraken en veilige omstandigheden.

Handelwijze

- Kinderen slapen niet meer persé in een slaapzak, maar eventueel onder een laken en/of deken. Het beddengoed wordt stevig ingestopt, zodat het niet over het gezicht kan schuiven.
- Er worden nooit kussens, dekbedden of grote knuffels in het bed gebruikt.
- Een klein knuffeldoekje mag wel.
- Kinderen slapen in het onderste bedje passend bij leeftijd en gewicht.
- Er is regelmatig toezicht, ook bij peuters.
- Bij bijzonderheden, benauwdheid of een veranderd slaappatroon, wordt het kind extra gecontroleerd.

Veiligheid blijft vooropstaan. Comfort en geborgenheid worden geboden zonder concessies te doen aan de basisregels van veilig slapen.

	Onderwerp	:Handelen bij Veilig Slapen in de kinderopvang
	Uitgiftedatum	:01-02-2026
	Evaluatie datum	:01-10-2026
	Beheerder	:Directeur Kinderopvang

Communicatie met ouders

Voor het succesvol uitvoeren van het veilig slapen beleid is het van groot belang dat alle betrokkenen, zowel de medewerkers in de opvang als de ouders, het beleid kennen en hiernaar handelen. Goede communicatie vanuit de medewerkers naar de ouders, maar ook van de ouders naar de medewerkers is hierbij zeer belangrijk.

- Communicatie bij aanmelding

Door ouders al vóór de geboorte van hun baby op de hoogte te brengen van het veilig slapen beleid, zijn er nog geen vaste verzorgingsroutines ontstaan bij ouders. Doordat ouders van tevoren weten wat er van hen wordt verwacht, kunnen ze hier rekening mee houden en zijn ze goed voorbereid als hun baby naar de opvang gaat.

- Belangrijke aandachtspunten:

Zodra ouders hun baby aanmelden, ontvangen zij deze handelwijze ter voorbereiding op de start bij de opvang. In het intakegesprek wordt specifiek benoemd dat het belangrijk is dat, als hun baby voor het eerst naar de opvang gaat, dat het gewend is aan het slapen op de rug, in een slaapzak, in een bedje in de slaapkamer. Ook worden ouders erop gewezen dat hun baby in principe niet ingebakerd wordt op de opvang.

Voor meer informatie over veilig slapen en alternatieven voor inbakeren verwijzen we ouders naar kinderveiligheid.nl.

Ouders worden op de hoogte gesteld van het veilig slapen beleid (Handelswijze Veilig Slapen in de Kinderopvang) en krijgen een exemplaar mee tijdens de intake.

- Communicatie bij intake en start wenperiode

Voor jonge baby's blijkt de overgang van thuis naar kinderopvang vaak een grote gebeurtenis. Want er verandert veel voor een baby op de kinderopvang. Andere verzorgers, nieuwe geluiden en geuren, een ander bedje, een afwijkende dagindeling, en vaak voeding uit een flesje. Deze veranderingen van routine kunnen stress veroorzaken. Stress kan van invloed zijn op de risicofactoren rondwiegendood. Daarom is het belangrijk om een baby langzaam te laten wennen, om de overgang van thuis naar de kinderopvang zo soepel mogelijk te laten verlopen.

- Belangrijke aandachtspunten:

- Bij de intake/kennismaking wordt nogmaals het veilig slapen beleid besproken met de ouders. Tijdens dit gesprek vragen wij de ouders hoe hun baby thuis slaapt en of er bijzonderheden zijn. Als er slaapgewoonten zijn die afwijken van ons beleid, bespreken we dit met de ouders. Het zoveel mogelijk gelijktrekken van de slaapgewoonten thuis versus opvang is belangrijk.
- Bij verzoeken van ouders die afwijken van het veilig slapen beleid, wordt verwezen naar de betreffende handelwijze en uitgelegd wat de risico's zijn. Ook wordt in een gesprek met de ouders gevraagd naar achterliggende redenen van het verzoek en samen naar alternatieve oplossingen gezocht. Voordat de baby voor het eerst naar de opvang gaat, komt de baby op wenbezoek(en). We streven naar minimaal één wenbezoek met een slaapmoment.
- Tijdens de wenperiode wordt met de ouders besproken dat het belangrijk is om alle bijzonderheden ten aanzien van het welzijn van de baby, maar ook qua ontwikkeling te melden bij de overdracht in de ochtend. Denk hierbij aan de fase waarin de baby gaat omdraaien van rug naar buik, veranderingen in aantal slaapjes, etc.
- Alle bovengenoemde stappen worden opnieuw doorlopen, wanneer ouders een tweede, derde etc. kindje aanmelden bij onze opvang. Dit om ervoor te zorgen dat de aandacht voor de preventie van wiegendood niet verslapt.

- Communicatie tijdens eerste maanden

In de fase waarin een baby probeert om voor de eerste keer om te draaien van rug naar buik, is er een sterk verhoogd risico op wiegendood. De keren daarna, als de baby het omdraaien nog niet goed beheerst en nog niet kan terugdraaien, geven ook een verhoogd risico. Vaak komt deze kritieke fase in de ontwikkeling van de baby juist op het moment dat het nog maar net gestart is in de kinderopvang.

- Belangrijke aandachtspunten:

- Er wordt extra aandacht besteed aan een zorgvuldige mondelinge overdracht als de ouder de baby komt brengen. Ouders wordt actief gevraagd naar bijzonderheden ten aanzien van het welzijn van de baby, maar ook qua ontwikkeling. Denk hierbij aan de fase waarin de baby gaat omdraaien van rug naar buik, veranderingen in aantal slaapjes, etc.
- Ook wordt extra aandacht besteed aan de mondelinge overdracht als de ouder de baby aan het eind van de dag komt ophalen. De pedagogisch professional informeert de ouder over belangrijke ontwikkelingen van hun baby tijdens het verblijf op de opvang. Dit versterkt zowel de veiligheid thuis als de veiligheid op de opvang.
- De hierboven genoemde bijzonderheden die besproken zijn in de mondelinge overdracht tussen ouder en pedagogisch professional worden vastgelegd in het (digitale) communicatiesysteem (ouderportaal) tussen ouder en opvang.

	Onderwerp	:Handelen bij Veilig Slapen in de kinderopvang
	Uitgiftedatum	:01-02-2026
	Evaluatie datum	:01-10-2026
	Beheerder	:Directeur Kinderopvang

- Om ervoor te zorgen dat elke pedagogisch professional, ook parttime- en invalkrachten, op de hoogte zijn van belangrijke ontwikkelingen van de baby (denk aan voor het eerst omdraaien) en eventuele bijzonderheden in de slaapgewoonten, zorgen we altijd voor een zorgvuldige interne overdracht en het vastleggen van deze bijzonderheden in de IPad.

Afwijkende slaapverzoeken van ouders

Komen er ondanks duidelijke communicatie met ouders over het veilig slapen beleid voorafgaand en tijdens de wenperiode, toch slaapverzoeken die afwijken van de handelwijze, dan gaan we met de ouders in gesprek en leggen uit wat de risico's zijn. Willen zij dan alsnog dat hun baby bijvoorbeeld op de buik slaapt of ingebakerd wordt (soms hebben zij hun baby daar al aan gewend), dan wordt per situatie een zorgvuldige afweging gemaakt of wij aan dit verzoek kunnen voldoen.

Als bij hoge uitzondering op het verzoek ingegaan wordt, moeten ouders een schriftelijk toestemmingsformulier ondertekenen, waarmee zij aangeven op de hoogte te zijn van de risico's en toestemming geven voor de afwijking op het reguliere beleid inclusief argumentatie/advies deskundige (zie bijlage Toestemmingsformulier ouders/verzorgers). Het toestemmingsformulier wordt zorgvuldig bewaard in het dossier van het kind.

Voor de afwijkende slaapverzoeken 'Inbakeren' en 'Buikligging' gelden een aantal voorwaarden die hierna beschreven worden. Voor alle andere afwijkende slaapverzoeken (denk aan vastleggen/fixeren in bed, slapen met een spreidbroek, etc) wordt contact opgenomen met de leidinggevende voor overleg.

- Inbakeren

Baby's worden in principe niet ingebakerd, behalve als ouders hier nadrukkelijk om vragen. In dat geval wordt de baby alleen ingebakerd als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De ouders hebben deskundig advies ingewonnen bij een kinder- of jeugdarts of verpleegkundige van het consultatiebureau.
- Er wordt ingebakerd met een kant-en-klare inbakerdoek (geen losse doeken), waarbij de baby stevig ingepakt wordt met de armpjes langs het lichaam. Rondom de beentjes zit de doek losser waardoor de baby zijn beentjes kan optrekken en spreiden. Dit is belangrijk voor een gezonde ontwikkeling van de heupen.
- Een meegebrachte inbakerdoek wordt alleen gebruikt als deze eenvoudig te hanteren is en de betrokken medewerkers een duidelijk instructie hebben ontvangen van de ouders.
- De betrokken medewerkers voelen zich comfortabel en bekwaam om het inbakeren uit te voeren.
- Met een inbakerslaapzak kan niet volgens de richtlijn worden ingebakerd, daarom gebruiken we deze niet. De kans bestaat dat baby's die veel bewegen in deze inbakerslaapzakjes net genoeg ruimte hebben om naar hun buik te draaien. Maar ze kunnen hun armpjes niet genoeg bewegen om ook weer zelf terug te draaien.
- Vanaf 4 maanden wordt in overleg met de ouders het inbakeren geleidelijk afgebouwd. Starten met inbakeren als de baby 4 maanden of ouder is, doen we nooit. 12 Afwijkende slaapverzoeken van ouders
- Het is belangrijk om het inbakeren af te bouwen, voordat een baby begint met omdraaien. Als een ingebakerde baby per ongeluk naar de buik draait, is dat gevaarlijk.
- Vanaf 6 maanden moet het inbakeren volledig afgebouwd zijn. Een baby wordt dan nooit meer ingebakerd. Als een baby eerder, dus voor de leeftijd van 6 maanden, al een poging doet om te gaan draaien van rug naar buik, moet het inbakeren direct gestopt worden. Het is van groot belang dat ouders en pedagogisch professionals signalen van een eerste poging tot omdraaien met elkaar bespreken.

Baby's die ziek zijn, denk aan koorts, luchtweginfectie, verkoudheid, heupdysplasie, scoliose of binnen 24 uur na vaccinatie, worden niet ingebakerd.

- Buikligging

- Er zijn bepaalde, maar niet vaak voorkomende (aangeboren) afwijkingen waarbij buikligging om medische redenen (tijdelijk) wel wenselijk kan zijn, bijvoorbeeld het syndroom van Pierre-Robin of bepaalde vormen van een open ruggetje. In zo'n geval wordt de ouders gevraagd naar het deskundig advies van de kinder- of jeugdarts of verpleegkundige van het consultatiebureau.
- Het zonder medische reden op de buik slapen, omdat een baby daar thuis aan gewend is, proberen we zoveel mogelijk te voorkomen door al voordat de baby naar de opvang gaat afspraken te maken met ouders over de slaaphouding.
- Om vergissingen te voorkomen hangt aan het bed van een baby die op de buik slaapt een kaart met een grote letter B.

	Onderwerp	:Handelen bij Veilig Slapen in de kinderopvang
	Uitgiftedatum	:01-02-2026
	Evaluatie datum	:01-10-2026
	Beheerder	:Directeur Kinderopvang

Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid

Wij zijn als kinderopvangorganisatie/gastouder verantwoordelijk voor het waarborgen van de veiligheid en gezondheid van het kind, ook als er met toestemming van ouders afgeweken wordt van het reguliere beleid. In geval van afwijkende slaapverzoeken van ouders zullen wij daarom altijd een professionele afweging maken of het tegemoetkomen aan dat verzoek voldoende veilig en gezond is voor het kind tijdens de opvang.

Als bij hoge uitzondering op het verzoek ingegaan wordt, moeten ouders een schriftelijk toestemmingsformulier ondertekenen. Deze schriftelijke toestemming dient om te kunnen aantonen dat de organisatie/gastouder veilig en zorgvuldig te werk is gegaan. In geval van aansprakelijkheidsstelling is dat van belang. Juridische aansprakelijkheid valt te toetsen aan de mate waarin men nalatig of onzorgvuldig is geweest. Bij beoordeling zal worden gekeken naar beleid en uitvoering.

- **Handelen in geval van calamiteit**

Als er ondanks alle voorzorgsmaatregelen toch een baby in slechte conditie wordt aangetroffen, handel als volgt:

- Blijf kalm.
- Prikkel de baby (zonder krachtig te schudden, ondersteun het hoofdje).
- Roep de hulp in van collega's.
- Bel direct 112.
- Zorg ervoor dat de baby op de rug op een harde ondergrond ligt. Als de baby niet reageert, pas vijf mond-op-mondbeademingen toe. Bij alsnog niet reageren start hartmassage en mond-op-mondbeademing in de verhouding 15:2. Zie hier voor een gedetailleerdere beschrijving.
- Maak notities, inclusief alle tijdstippen wanneer er wat wordt gedaan vanaf het moment waarop de baby gevonden is.

Aanbevolen wordt om in geval van plotseling en onverwacht overlijden daarvan zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen enkele dagen tevens melding te maken bij de Expertisegroep Wiegendood van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK) via expertisegroepwiegendood.nvk@gmail.com. Uiteraard alleen met toestemming van de ouders. Een arts van de Expertisegroep kan adviseren over de mogelijkheden van nader (medisch) onderzoek en extra begeleiding bieden.

Raadzaam is om in alle omstandigheden zo spoedig mogelijk en zo volledig mogelijk te noteren en informatie veilig te stellen. Veel gegevens zijn essentieel of van groot belang om naderhand bij te dragen aan het onderzoek naar een oorzaak van en/of factoren die hebben bijgedragen aan het overlijden.

Noteer t.b.v. een op te stellen observatieverslag: tijdstip van de gebeurtenis, de aangetroffen situatie in het bedje, de houding van de baby, de kleding en de temperatuur in de ruimte van overlijden en ook die van de baby. Maak eventueel foto's. Maak een foto van het logboek met de controlemomenten van de baby.

De directie beseft dat in geval van overlijden nazorg voor de ouders, de betrokken pedagogisch professional(s) en collega's heel belangrijk is. Goede communicatie tussen alle betrokkenen staat daarbij voorop. In de eerste plaats hebben de ouders recht op volledig inzicht in de omstandigheden rond het overlijden.

Nazorg is van groot belang. Voor de ouders en de medewerkers van de kinderopvang. Aandacht voor alle betrokkenen en openheid over de gang van zaken, dragen bij aan het op gang komen van het rouwproces. De Expertisegroep Wiegendood, van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK), kan advies geven en behulpzaam zijn bij de nazorg (expertisegroepwiegendood.nvk@gmail.com).

	Onderwerp	:Handelen bij Veilig Slapen in de kinderopvang
	Uitgiftedatum	:01-02-2026
	Evaluatie datum	:01-10-2026
	Beheerder	:Directeur Kinderopvang

TOESTEMMINGSFORMULIER OUDERS/VERZORGERS, Veilig Slapen in de kinderopvang

Toelichting

Delta-kinderopvang hanteert afspraken over veilig slapen, inbakeren en het voorkomen van wiegendood in het ‘Handelen bij veilig slapen’. Eén van deze afspraken is dat kinderen op hun rug te slapen worden gelegd. Als kinderen zichzelf op de buik of zij draaien en zij kunnen nog niet zelfstandig terugdraaien, behoort de pedagogisch medewerker/gastouder het kind terug te leggen op de rug. **Enkel door het tekenen van onderstaande verklaring kan hiervan worden afgeweken.** Voor afwijkende slaapgewoonten, zoals buik- of zijslapen of inbakeren is een schriftelijke verklaring van de ouder(s)/verzorger(s) nodig (en eventueel van een arts)

Hierbij verklaart/verklaren _____ (naam ouder(s)/verzorger(s)) akkoord te gaan met het ‘Handelen bij veilig slapen’ van Delta-kinderopvang, bekend te zijn met de regeling van Delta-kinderopvang betreffende het *niet* op de buik te slapen leggen van baby’s wegens verhoogde kans op wiegendood of andere complicaties en de verantwoordelijkheid voor het afwijken hiervan door buikslapen en/of inbakeren over te nemen.

Ondergetekende(n) geeft toestemming dat:

_____ (naam kind)

- door pedagogisch medewerkers van Delta-kinderopvang op de buik te slapen wordt gelegd.
Akkoord: ja nee
- ingebakerd mag worden, tot de leeftijd van 6 maanden (mits het kind eerder zelfstandig kan draaien)
Akkoord: ja nee

Zo ja; argumentatie/advies voor het afwijkende slaapverzoek;

Ondergetekende(n) verklaart/verklaren door bovenstaande akkoordverklaring tevens dat zij Delta-kinderopvang en haar medewerkers/gastouders op geen enkele wijze aansprakelijk zullen stellen aangaande mogelijke gevolgen van het op de buik/zij en/of ingebakerd te slapen leggen. Wij verklaren hierbij op de hoogte te zijn van de handelswijze Veilig Slapen in de kinderopvang en door de kinderopvangorganisatie/gastouder gewezen zijn op de mogelijke risico’s ten aanzien van wiegendood als gevolg van ons afwijkende slaapverzoek.

Aldus overeengekomen te Oosterhout, d.d. _____

Namens het kind

Namens Delta-kinderopvang

Naam + handtekening ouder(s)/verzorger(s)
medewerker/gastouder

Naam + handtekening pedagogisch medewerker

Voor gezien/akkoord leidinggevende Delta-kinderopvang:

Naam + handtekening leidinggevende/bemiddelingsmed. GOB

De ouder(s)/verzorger(s) geeft schriftelijk aan de pedagogisch medewerker door wanneer bovenstaande afspraken niet meer van toepassing zijn. (toevoegen aan de verklaring)

	Onderwerp Uitgiftedatum Evaluatie datum Beheerder	:Handelen bij Veilig Slapen in de kinderopvang :01-02-2026 :01-10-2026 :Directeur Kinderopvang
---	--	---

Eindnoten

Internationaal komt wiegendood het best overeen met SUDI, een samenstelling van meerdere categorieën van plotseling en onverwacht overlijden van baby's, waaronder Sudden Infant Death Syndrome (SIDS). In 2020 zijn er in Nederland 28 baby's overleden die onder de SUDI vallen. In 2021 was dat aantal 26, in 2022 steeg dit getal naar 36. En in 2023 naar 41 baby's. Het voorlopige cijfer voor 2024 is 37. 1

Kinderen mogen vanaf 18 maanden eventueel in een laag bedje of op een stretcher slapen, in dat geval is deze handelwijze niet meer van toepassing.

Warenwetbesluit Kinderbedden en boxen en Warenwetregeling nadere eisen kinderbedden en -boxen in de kinderopvang (de Warenwetregeling is niet van toepassing op Gastouderopvang)
[Warenwetbesluit Kinderbedden en -boxen](#)

Overige bronnen

[Richtlijn-Preventie-wiegendood.pdf](#)
[Overzichtskaart-richtlijn-Preventie-wiegendood.pdf](#)
[LSA-Wiegendood.pdf](#)
[5.5 Adressen - Nederlands Centrum Jeugdgezondheid](#)